



# ГАЛУЗЕВА ЕКОНОМІКА

## Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

### Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Економіка і бізнес, Економічна аналітика, Міжнародна економіка</i>
Статус дисципліни	<i>Цикл загальної підготовки (нормативні (обов'язкові) освітні компоненти)</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)/ заочна/дистанційна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>I курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>ECTS 3,5 кредити (105 год)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік/модульна контрольна робота/ індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи</i>
Розклад занять	<i>roz.kpi.ua</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: к.е.н., доцент, Кириченко Сергій Олександрович, 0632373609, e-mail: serg191@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>Google classroom, Campus, група в Telegram</i>

**1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання**

**Метою** навчальної дисципліни є **формування у студентів ряду загальних компетентностей:**

**ФК 1** - Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях

**ФК 8** - Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях

*Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі **програмні результати навчання:***

**ПРН 3** – Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки

**ПРН 4** - Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем.

**ПРН 6** – Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

**ПРН 7** – Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки.

**ПРН 9** – Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

**ПРН10** – Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності.

**ПРН 11** – Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

**ПРН 13** – Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

**ПРН 17** – Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

**ПРН 21** – Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

**2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)**

*Дисципліна «Галузева економіка» базується на знаннях, набутих студентами під час вивчення дисципліни середньої школи «Математика», «Економічна та соціальна географія». На основі вивчення дисципліни «Галузева економіка» базується подальше освоєння наступних дисциплін: «Макроекономіка», «Національна економіка», «Інвестування», «Економіка підприємства», «Економіка праці і соціально-трудова відносини», «Міжнародна економіка», «Державне регулювання економіки».*

**Зміст навчальної дисципліни**

*Модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ГАЛУЗЕВОЇ ЕКОНОМІКИ: Тема 1. Предмет, метод і завдання дисципліни. Тема 2. Закономірності, принципи і фактори розміщення галузей економіки. Тема 3. Економічне районування та територіальна організація господарства. Тема 4. Регіон у системі*

територіального поділу праці. Тема 5. Сутність, мета і завдання економічної політики. Тема 6. Механізм реалізації економічної політики.

Модуль 2. ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ ЯК ЦІЛІСНА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА: Тема 7. Природно-ресурсний потенціал як основа економічного розвитку. Тема 8. Трудовий та демографічний потенціал країни. Тема 9. Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах. Тема 10. Міжгалузеві комплекси та особливості їх розвитку і розміщення. Тема 11. Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем. Тема 12. Галузі економіки регіонів України: стан та перспективи розвитку. Тема 13. Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури. Тема 14. Фактори сталого розвитку продуктивних сил

### **.Навчальні матеріали та ресурси**

Базова:

1. Савченко В.Ф. Регіональна економіка: навч. посібник / Савченко В.Ф. – К.: Кондор, 2012. – 339 с.
2. Ковтун О.І. Регіональна економіка: Навчальний посібник / Ковтун О.І. - Львів: "Новий світ 2000", 2012. – 162 с.
3. Лишиленко В.І. Регіональна економіка: підручник / Лишиленко В.І. – К.: Центр учбової літератури. – 2009. – 384 с.
4. Дорогунцов С.І. Екологія для економічних вузів і факультетів: підручник / Дорогунцов С.І., Хвесик М.А., Коценко К.Ф. та ін. – К.: КНЕУ. – 2005. – 320 с.
5. Жук М.В. Регіональна економіка: підручник / Жук М.В. – К.: ВЦ "Академія". – 2008. – 416 с.
6. Регіони України: Статистичний щорічник [електронний ресурс]. – режим доступу: [www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua).
7. Чернюк Л.Г. Розміщення продуктивних сил країни : [Навч. посіб.] / Л. Г. Чернюк, Д. В. Клиновий. – К.: ЦНЛ, 2002. – 470 с.

Допоміжна:

1. Гранберг А.Г. Основы региональной экономики. - М.: ГУВШЗ, 2004. - 495 с.
2. Горев Л.Н., Дорогунцов С.И., Хвесик М.А. Оптимизация экосред. Кн. 3 – Воспроизводство и пополнение. – К.: Наукова думка, 1997. – 560 с.
3. Данилишин Б.М., Дорогунцов С.І., Міщенко В.С., Коваль Я.В., Новоторов О.С., Паламарчук О.М.. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України. – Київ, РВПС України. 1999. – 716 с.
4. Данилишин Б.М., Чернюк Л.Г., Фащевський М.І. та ін. Продуктивні сили економічних районів України. – К: ЗАТ "НІЧЛАВА", 2000. – 517 с.
5. Дорогунцов С.І., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Теорія розміщення продуктивних сил і регіональної економіки. Навч.посіб. – К.: "Стафед-2", 2001. – 144 с.
6. Дорогунцов С.І., Ральчук О.М. Управління техногенно-екологічною безпекою у парадигмі сталого розвитку. - К.: Наукова думка, 2001. – 172 с.
7. Дорогунцов С.І., Данилишин Б.М., Лібанова Е.М. Україна: проблеми сталого розвитку: Наукова доповідь: – К.: РВПС України НАН України, 1997. – 96 с.
8. Доценко А.І. Регіональне розселення: проблеми та перспективи. – К.: Наукова думка, 1994.
9. Заяць Т.А. Відтворення робочої сили України: регіональні аспекти. – К.: Європейський університет фінансів, інформатики, менеджменту і бізнесу, 1999. – 184 с.
10. Збірник міжнародно-правових актів у сфері охорони довкілля. – 2-е вид., доп. – Львів: Норма, 2002. – 416 с.
11. Іщук С.І. Розміщення продуктивних сил (теорія, методи, практика). – К.: Європейський університет фінансів, інформатики, менеджменту і бізнесу, 1999. – 184 с.
12. Лукінов І.І. Економічна трансформації (наприкінці ХХ сторіччя). – К.: АТ "Книга", 1997. – 456 с.
13. Мазур А.Г. Регіональна економіка: проблеми відтворення та управління. – Вінниця, 2000. – 263 с.

14. Міжнародні економічні відносини: система регулювання міжнародних економічних відносин / А.С.Філіпченко, В.С.Бурковський та ін. – К.: Либідь, 1994. – 254 с.
15. Руденко В.П. Природно-ресурсний потенціал України. – К.: Либідь, 1994. – 450 с.
16. Регіональна економіка та природокористування / за ред.. Голікова А.П.: Навч. посіб. - К: Центр учбової літератури, 2011. – 352 с.
17. Реймерс М.Ф. Природопользование. Словарь-справочник. - М.: Мысль. 1990. – 637 с.
18. Руденко В.П. Природно-ресурсний потенціал України. – К.: Либідь, 1994. – 450 с.
19. Стеченко Д.М. Розміщення і регіональний розвиток. – К., 1999.
20. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика. Навч.посіб. – К.: Вікар, 2001. – 377 с.
21. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком: навчальний посібник- К.: Вища школа, 2000.
22. Томпсон А., Формби В. Економіка фірми. - М.: ЗАТ «Вид. БІНОМ», 1998.
23. Україна: прогноз розвитку продуктивних сил / С.І. Дорогунцов, Б.М. Данилишин, Л.Г. Чернюк та ін. – К.: РВПС України НАН України, 1998. – т.1. – 163 с.; т.2 – 117с.
24. Хвесик М.А. Загоровська І.З. Еколого-економічні особливості водного фактора у прогнозуванні розвитку продуктивних сил // Економіка АПК. – 2000. - №9. – С.11-14.
25. Чернюк Л.Г., Д.В. Клиновий „Розміщення продуктивних сил України". Навчальний посібник. - Київ: ПУЛ,
26. Регіональна економіка (регіональна економіка, екологія): Методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка» та галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Маркетинг» освітнього ступеня «Бакалавр» / С.О. Кириченко, С.О. Тульчинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові данні (1 файл: 1,056 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 156 с. – Назва з екрана. – Доступ: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/24451>
27. Регіональна економіка (регіональна економіка, екологія): Словник основних термінів для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка» та галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Маркетинг» освітнього ступеня «Бакалавр» / С.О. Кириченко, С.О. Тульчинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові данні (1 файл: 0,745 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 78 с. – Назва з екрана. – Доступ: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/24452>
28. Регіональна економіка (регіональна економіка, екологія): Методичні вказівки до виконання розрахункової роботи для студентів галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 051 «Економіка» спеціалізації «Економіка підприємства» освітнього ступеня «Бакалавр» / С.О. Кириченко, С.О. Тульчинська; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові данні (1 файл: 0,589 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. – 22 с. – Назва з екрана. – Доступ: <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/244507>  
<http://campus.kpi.ua>
8. <http://www.ukrstat.gov.ua>

## Навчальний контент

### 3. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

№ з/п	Тема лекції та перелік основних питань
1	<p><b>Предмет, метод і завдання дисципліни. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки країни.</b></p> <p>Поняття про предмет дослідження «Галузева економіка». Місце дисципліни в системі наукових дисциплін, його мета і завдання. Структура дисципліни. Теоретико-методологічні основи «Галузевої економіки».</p>

	<p>Економічні закони і закономірності розміщення галузей економіки. Принципи розміщення галузей економіки.. Фактори розміщення галузей економіки та формування економіки регіонів.</p> <p><b>Базова література:</b> [1, с. 5-15; 2, с. 6-10]. <b>Допоміжна література:</b> [1, с. 14-45, 7, 8]</p>
2	<p><b>Економічне районування та територіальна організація господарства</b></p> <p>Основні форми територіальної організації господарства. Основи економічного районування. Нові парадигми та концепції регіону. Типологізація регіонів.</p> <p><b>Базова література:</b> [1, с. 16-22; 2, с. 11-17]. <b>Допоміжна література:</b> [1, с. 51-71, 7, 8]</p>
3	<p><b>Регіон в системі територіального поділу праці.</b></p> <p>Поняття про територіальний поділ праці. Територіальний поділ праці як основа формування економічних районів.</p> <p><b>Базова література:</b> [1, с. 23-32; 2, с. 18-26; 7 с.]. <b>Допоміжна література:</b> [1, с. 78-119, 7, 8]</p>
4	<p><b>Сутність, мета і завдання економічної політики.</b></p> <p>Економічна політика, її сутність та завдання. Економічна політика як система регулювання економічних процесів. Основні складові елементи економічної політики: фіскальна, грошова, кредитна, зовнішньоекономічна політика. Взаємодія елементів економічної політики для досягнення загальноекономічної стабільності та розвитку. Забезпечення стійкого економічного зростання та розвитку. Зниження рівня безробіття та підвищення рівня життя населення. Стимулювання інвестиційної активності та підтримка підприємництва. Забезпечення економічної стабільності, знищення інфляції та інших негативних явищ.</p> <p><b>Базова література:</b> [1, с. 33-38; 2, с. 27-30]. <b>Допоміжна література:</b> [1, с. 120-131, 7, 8]</p>
5	<p><b>Механізм реалізації економічної політики</b></p> <p>Поняття і суть механізму реалізації і економічної політики. Цільова організаційно-правова база реалізації економічної політики. Основні важелі та інструменти механізму реалізації економічної політики. Спеціальні (вільні) економічні зони, як один із засобів реалізації економічної політики. Міжрегіональне і прикордонне співробітництво, як інструмент реалізації економічної політики</p> <p><b>Базова література:</b> [1, с. 39-44; 2, с. 31-34]. <b>Допоміжна література:</b> [1, с. 141-170, 7, 8]</p>
6	<p><b>Природно-ресурсний потенціал економічного розвитку, як сировинна база галузей економіки</b></p> <p>Природні передумови. Природно-ресурсний потенціал України. Економічна оцінка природно-ресурсного потенціалу</p> <p>Ресурсозбереження як головний напрямок використання природно-ресурсного потенціалу</p> <p><b>Базова література:</b> [1, с. 45-48; 2, с. 35-38]. <b>Допоміжна література:</b> [1, с. 177-203, 7, 8]</p>
7	<p><b>Трудовий та демографічний потенціал країни</b></p> <p>Демографічні передумови розміщення продуктивних сил. Чисельність населення України та показники, що її характеризують. Розселення населення та фактори, що на нього впливають</p> <p>Міграції населення, їх види та причини</p> <p>Трудоресурсний потенціал України та його відтворення</p> <p>Державна політика зайнятості та її напрямки</p> <p><b>Базова література:</b> [1, с. 49-56; 2, с. 39-41]. <b>Допоміжна література:</b> [1, с. 211-235, 7, 8]</p>
8	<p><b>Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.</b></p> <p>Суть господарського комплексу. Народного господарського комплексу України.</p> <p>Трансформація господарського комплексу за ринкових умов.</p> <p><b>Базова література:</b> [1, с. 62-66; 2, с. 45-46]. <b>Допоміжна література:</b> [1, с. 409-469, 7, 8]</p>
9	<p><b>Міжгалузеві господарські комплекси та особливості їх розвитку і розміщення.</b></p> <p>Паливно-енергетичний комплекс. Роль паливно-енергетичного комплексу в народному господарстві та його структура. Галузі паливно-енергетичного комплексу як</p>

	<p>районоутворюючий фактор. Вплив науково-технічного прогресу на розвиток і розміщення паливно-енергетичного комплексу. Енергетична програма.</p> <p>Металургійний комплекс. Місце металургійного комплексу в економіці України та його структура. Районоутворююча роль металургії.</p> <p>Машинобудівний комплекс. Роль машинобудівного комплексу в народному господарстві. Структура машинобудівного комплексу. Умови і чинники, що обумовлюють розвиток та розміщення підприємств машинобудування. Вплив науково-технічного прогресу на розвиток та розміщення комплексу. Галузева структура машинобудування..</p> <p><b>Базова література: [1, с. 67-79; 2, с. 47-49]. Допоміжна література: [1, с. 481-421, 7, 8]</b></p>
10	<p><b>Міжгалузеві господарські комплекси та особливості їх розвитку і розміщення.</b></p> <p>Хімічний комплекс. Значення галузей хімічного комплексу в народному господарстві. Структура комплексу. Галузева структура хімічної промисловості. Умови і чинники, що впливають на розміщення підприємств хімічної промисловості. Економічна оцінка сировинної бази. Необхідність комплексного використання сировини.</p> <p>Агропромисловий комплекс. Значення агропромислового комплексу (АПК) в економіці України. Галузева структура АПК. Форми організації виробництва в АПК. Територіальна організація АПК України: спеціалізовані та інтегральні АПК.</p> <p><b>Базова література: [1, с. 80-88; 2, с. 50-52]. Допоміжна література: [1, с. 333-396, 7, 8].</b></p>
11	<p><b>Міжгалузеві господарські комплекси та особливості їх розвитку і розміщення.</b></p> <p>Землеробство. Структура земельних угідь. Розміщення галузей рослинництва.</p> <p>Харчова промисловість як основна переробна ланка АПК. Галузева структура харчової промисловості. Умови та чинники, які обумовлюють розміщення галузей харчової промисловості</p> <p>Соціальний комплекс. Сутність, роль і місце у суспільному розвитку України. Склад комплексу. Проблеми і перспективи розвитку соціального комплексу України.</p> <p><b>Базова література: [1, с. 89-98]. Допоміжна література: [1, с. 69-70, 7, 8].</b></p>
12	<p><b>Міжгалузеві господарські комплекси та особливості їх розвитку і розміщення.</b></p> <p>Транспортна система. Характеристика розвитку і розміщення окремих видів транспорту (залізничного, морського, річкового, автомобільного, повітряного, трубопровідного), їх взаємодія в транспортних вузлах. Техніко-економічні показники. Особливості функціонування різних видів транспорту. Структура вантажообороту та пасажирообороту. Зв'язок як галузь народного господарства. Галузева структура</p> <p>Соціальна інфраструктура.</p> <p><b>Базова література: [1, с. 110-119; 2, с. 53-54]. Допоміжна література: [1, с. 69-70, 7, 8].</b></p>
13	<p><b>Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.</b></p> <p>Економіка регіону - ланка єдиного народногосподарського комплексу України. Місце і спеціалізація регіонів в системі територіального поділу праці. Комплексний соціально-економічний розвиток територій в умовах ринкових відносин. Диференціація територій за рівнем розвитку продуктивних сил. Депресивні території</p> <p><b>Базова література: [1, с. 120-130; 2, с. 55-58]. Допоміжна література: [1, с. 69-70, 7, 8].</b></p>
14 15 16	<p><b>Галузева економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку.</b></p> <p>Сучасне економічне районування України. Донецький економічний район. Північно-Східний економічний район. Придніпровський економічний район. України.</p> <p>Причорноморський (Південний) економічний район. Подільський економічний район.</p> <p>Карпатський економічний район. Північно-Західний економічний район. Столичний економічний район. Центральний економічний район.</p> <p><b>Базова література: [1, с. 131-143; 2, с. 59-62]. Допоміжна література: [1, с. 69-70, 7, 8]</b></p>
17	<p><b>Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція і європейські та інші світові структури.</b></p>

	Соціально-економічна типологія країн. Економічна інтеграція. Економічні союзи. Форми зовнішньоекономічної діяльності. Зони спільного підприємництва. Зовнішньоекономічні зв'язки України. Суть та принципи формування механізму зовнішньоекономічної діяльності <b>Базова література:</b> [1, с. 144-161]. <b>Допоміжна література:</b> [1, с. 69-70, 7, 8].
18	<b>Фактори сталого розвитку продуктивних сил.</b> Основні загальноекономічні показники розвитку регіону та аналіз його економічного потенціалу. Характеристика загального рівня соціально-економічного розвитку регіону. <b>Базова література:</b> [1, с. 57-61; 2, с. 42-44]. <b>Допоміжна література:</b> [1, с. 300-326, 7, 8]

№ з/п	Тема практичних занять
1	Предмет, метод і завдання дисципліни. Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування галузевої економіки країни.
2	Економічне районування та територіальна організація господарства.
3	Регіон в системі територіального поділу праці.
4	Сутність, мета і завдання економічної політики. Механізм реалізації економічної політики.
5	Природно-ресурсний потенціал економічного розвитку
6	Трудовий та демографічний потенціал країни
7	Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.
8,9, 10, 11	Міжгалузеві господарські комплекси та особливості їх розвитку і розміщення.
12, 13, 14	Міжгалузеві господарські комплекси та особливості їх розвитку і розміщення.
15	Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.
16	Фактори сталого розвитку продуктивних сил
17	МКР
18	Залік

#### 4. Самостійна робота студента/аспіранта

*Теми, які повністю виносяться на самостійне вивчення студентам без наявності лекцій та комп'ютерних практикумів, відсутні. Види самостійної роботи студентів: підготовка до тестування по матеріалу лекцій, підготовка до комп'ютерних практикумів.*

### Політика та контроль

#### 5. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

**Відвідування занять.** Відвідування лекційних занять та комп'ютерних практикумів є вільним, бали за присутність на лекціях та практикумах не додаються, але вагома частина рейтингу студента формується через активну участь на лекціях та виконання і захист комп'ютерних практикумів. Тому пропуск лекції та практикуму не дає можливість отримати студенту бали у семестровий рейтинг.

**Пропущені контрольні заходи.** Якщо контрольні заходи пропущені з поважних причин (хвороба або вагомій життєві обставини), студенту надається можливість додатково скласти контрольне завдання протягом найближчого часу. В разі порушення термінів і невиконання завдань з неповажних причин, студент, який не набрав 40 балів під час семестру, не допускається до складання екзамену в основну сесію.

**Процедура оскарження результатів контрольних заходів.** Студенти мають можливість підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та мають право

оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного листа та/або зауважень.

**Академічна доброчесність.** Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

**Позааудиторні заняття.** В межах вивчення навчальної дисципліни за бажанням студента передбачається участь в олімпіадах, конференціях, форумах, круглих столах тощо.

## **6. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)**

Рейтинг студента складається з балів, які він отримує за: тестування на лекціях; виконання та захист комп'ютерних практикумів (17 практикумів); виконання модульної контрольної роботи; виконання розрахункової роботи.

### **Види контролю:**

Поточний контроль: тестування, усне опитування, МКР, РР.

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що він отримує за:

– виконання 2-х модульних контрольних робіт;

– роботи на семінарських заняттях;

– виконання розрахункової роботи;

2. Критерії нарахування балів.

2.1. Модульні контрольні роботи оцінюються із 10 балів кожна:

– «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації) – 10-8 балів;

– «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації) або повна відповідь з незначними неточностями – 7-5 балів;

– «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації) та незначні помилки – 5-3 бали;

– «незадовільно» – відповідь не відповідає вимогам до «задовільно» – 0 балів.

2.2. Семінарське заняття оцінюється із 5 балів:

– «відмінно» – творче розкриття одного з питань, вільне володіння матеріалом – 5 балів;

– «добре» – глибоке розкриття одного з питань дискусії – 4-3 бали;

– «задовільно» – повне розкриття одного з питань дискусії – 2 бали;

– «достатньо» – активна участь у роботі семінару – 1 бали;

- два найкращих студента можуть додатково отримати + 1 бал.

2.3. Розрахункова робота оцінюється із 20 балів за такими критеріями:

– «відмінно» – творчий підхід до розкриття проблеми – 20-16 балів;

– «добре» – глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція – 15-10 балів;

– «задовільно» – обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками – 9-4 бали;

– «незадовільно» – завдання не виконане, РР не зараховано – 0 балів.

За кожний тиждень затримки із розрахункової роботи нараховуються штрафні –2 бали (усього не більше – 8 балів). Наявність позитивної оцінки з РР є умовою допуску до залікової контрольної роботи.

2.4 За участь у конференціях на олімпіадах студенти отримують від 10 до 15 додаткових балів, що не входять в загальну систему оцінювання (в залежності від рівня заходу).

Критерії набору балів:

Підготовка та подача тез на Міжнародну конференцію – 10 балів;

Підготовка та подача тез на Українську конференцію – 5 балів;

Виступ на конференції та отримання сертифікату учасника конференції – 5 балів.

Участь у олімпіаді з регіональної економіки – 10 балів;

Призове місце на олімпіаді – 15 балів.

Семестровий рейтинг обчислюється за формулою:



$R_{\text{сем}} = R_{\text{ПР}} + R_{\text{РР}} + R_{\text{МКР}} = 60 + 20 + 20 = 100$  балів.

Студенти, семестровий рейтинг яких склав від 60 до 100 балів, мають право залишати за собою набраний упродовж семестру рейтинг та звільнятися від складання заліку.

2.5 Залікова контрольна робота оцінюється в 60 балів. Контрольне завдання цієї роботи складається з трьох запитань з переліку, що наданий у додатку до робочої програми КМ.

Кожне запитання оцінюється з 20 балів за такими критеріями:

- «відмінно» – повна відповідь (не менше 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд – 20 - 18 балів;
- «добре» – достатньо повна відповідь (не менше 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності) – 17...15 балів;
- «задовільно» – неповна відповідь (не менше 60% потрібної інформації, що виконана згідно з вимогами до «стереотипного» рівня та деякі помилки) – 14...12 балів;
- «незадовільно» – незадовільна відповідь – 0 балів.

3. Умовою позитивної першої атестації є отримання не менше 30 балів, другої атестації – отримання не менше 50 балів за умови зарахування РР. Максимальна сума семестрового рейтингу складає 100 балів. Необхідною умовою допуску до заліку є позитивна оцінка РР.

4. Сума рейтингових балів, отриманих студентом протягом семестру, за умови зарахування РР, переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею наведеною нижче. Якщо сума балів менша за 60, але РР зараховано, студент виконує залікову контрольну роботу. У цьому разі сума балів за виконання РР та залікову контрольну роботу переводиться до підсумкової оцінки згідно з таблицею.

5. Студент, який у семестрі отримав більше 60 балів, але бажає підвищити свій результат, може взяти участь у заліковій контрольній роботі. У цьому разі остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі та балів з РР.

6. Таблиця переведення рейтингових балів до оцінок:

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено доц. кафедри економіки і підприємництва, к. е. н., доц. Кириченком С.О.

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 18 від 23.06.2023 р.)

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу (протокол № 11 від 30.06.2023 р.)